herpy

KAMÆLEONER

Big-nosed Chameleon

Calumma nasutum

Calumma nasutum er en af de mindste kamæleoner, kun 8-10 cm lang, med en blød tap på snuden. Navnet blev flyttet i 2025: efter en omdefinering gælder det kun en sjælden form fra Ranomafana og kysten ved Mananjary på Madagaskar, og mange dyr, der er solgt under navnet, er andre arter. Arten kræver kølig og fugtig luft og er for den erfarne holder.

Familie: Chamaeleonidae Tidligere navn: *Camaeleon nasutus; Chamaeleo nasutus; Calumma nasuta*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**8-10 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**3-5 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov og bjergskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**40 × 40 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-25 °C**
Temperatur, nat	**15-20 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**2-4 æg**
Inkubation	**60-90 dage** ved 20-22 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste II og i EU's bilag B (forordning 338/97), som alle kamæleoner af slægten *Calumma*. Handel over grænser kræver CITES- og EU-dokumenter, som udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø efter bekendtgørelse nr. 1588 af 9.12.2024. Kamæleoner er ikke omfattet af den danske forbudsliste for private (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015). Spørg sælger om dokumentation for dyrets herkomst.

Om arten

Calumma nasutum er en af de mindste kamæleoner, 8-10 cm i alt, halen medregnet. Hannen har en forholdsvis stor, rund og oftest lys gulgrøn tap på snuden, som er blød og tandet i kanten. Hunnen har kun en lille rød stump, omkring en millimeter lang. Der er ingen rygkam, og hjelmen er forholdsvis høj. Skællene på arme, ben, hjelm og kinder er lidt større end på kroppen.

Opstemte hanner bliver lysegrå til hvide med blå strøg på ryg, hale, arme og ben og større blå skæl på hovedet. På siden har de to brede, lyse gulgrønne bånd. Hunnerne er mere diskrete, rødbrune med en lysere, netagtig tegning mellem skællene.

Afgrænsningen af arten har været uklar og er ændret for nylig. *C. nasutum* hører til *Calumma gallus*-komplekset, en gruppe af små kamæleoner med blød tap på snuden. I årtier blev navnet brugt om en hel række ens udseende kamæleoner fra store dele af det østlige Madagaskar. I 2020 blev navnet knyttet til en anden form, som siden har fået sit eget navn, *Calumma hofreiteri*. I

2025 blev DNA fra typeeksemplaret undersøgt, og navnet hører nu til formen fra Ranomafana-området. Beskrivelsen her gælder den snævre art. Det meste, der er skrevet om *C. nasutum* i hobbylitteraturen, bygger på det brede artsbegreb og kan handle om andre arter; det gælder også pasningstallene nedenfor.

Udbredelse og levested

Calumma nasutum i den nye afgrænsning kendes kun fra tre steder i det sydlige østlige højland på Madagaskar: Ranomafana Nationalpark, den nærliggende lokalitet Ambohitsara og området ved Mananjary på østkysten. Udbredelsen dækker næppe mere end 5.000 km². I nationalparken findes arten kun i små skovstykker. De to andre steder er ubeskyttede og under hårdt pres fra svedjebrug. Efter omdefineringen bør arten vurderes som truet (EN); den gældende IUCN-vurdering er stadig LC og stammer fra før omdefineringen.

Madagaskar har siden 2014 haft en årlig eksportkvote under navnet *C. nasutum*, men den bygger på det gamle, brede artsbegreb, og de fleste dyr, der er eksporteret under navnet, har været andre arter. Forveksling er fortsat almindelig.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

I Ranomafana lever arten i fugtig bjergregnskov omkring 1.000 m højde, og ved Mananjary findes den i lavlandet nær kysten. Skoven er stejl, med klippefyldt jord, bregner og store træer, der er dækket af laver og mos. Om morgenen ligger der ofte tåge, og skoven bliver aldrig helt tør.

I Ranomafana er dagtemperaturen omkring 25 °C, og på solbeskinnede steder kan den nå lidt over 30 °C. Om natten falder den til omkring 20 °C i regntiden og til 15 °C i tørtiden. Høj fugtighed og kølige nætter præger klimaet.

Pasning

TERRARIET

Mindst 40 × 40 × 60 cm (længde × bredde × højde) er nok til ét voksent dyr, og større er bedre. Der findes ingen dokumenterede mål til den snævre art, og målene er hentet fra ældre beskrivelser af arten i den brede betydning. Vælg et net- eller hybridterrarie med god ventilation.

Indret med tæt beplantning, tynde grene i flere højder og et lag løv på bunden. Hold luften i bevægelse, så blade og grene tørrer, inden natten.

Hold ét dyr pr. terrarie.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 20-25 °C, om vinteren gerne omkring 20 °C, og om natten 15-20 °C, i vintermånederne helst ned mod 15 °C som i den kølige tørtid fra april til oktober. Arten har ikke brug for en egentlig varmeplads, og temperaturen må ikke komme over 30 °C.

Brug en blid varmelampe højt oppe, hvis temperaturen i rummet er lavere end 20 °C, og kontrollér temperaturen på grenene med et IR-termometer.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være høj, 70-100 %, højest om natten. Giv dryp eller let regn flere gange om dagen i korte perioder, så dråberne står på bladene; dyret drikker dråberne og tager ikke vand fra en skål. Sørg for, at planter og grene kan tørre mellem regnskyllene, og at luften bevæger sig.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv. Giv klart dagslys 12 timer i døgnet. UVB anbefales. Der findes ingen artsspecifikke tal; niveauet er lånt fra *Calumma brevicorne*. Brug et T5 HO-UVB-rør, så UV-indekset på de højeste grene ligger omkring 2-3, og giv rigeligt med skygge i terrariet. Kontrollér med en UV-måler.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

C. nasutum æder små insekter: bananfluer, springhaler, små fårekyllinger og små græshopper. Foderdyrene skal være små. Unger fodres hver dag, voksne dyr hver anden dag. Mængder og foderplaner til arten er ikke dokumenteret.

Foderinsekterne skal selv være fodret med grønt og korn. Drys kalk på måltidet, og giv kalk med D3 og multivitamin sparsomt efter en fast plan.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er rolig og ikke særlig sky. Den holdes enkeltvis, og hanner må ikke kunne se hinanden. Håndtering skal begrænses til det nødvendige, og et nyt dyr får to uger i fred. Dyret er lille og let at overse, så tjek terrariet grundigt, når der åbnes. Stress viser sig som mørke farver og nedsat appetit.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen kendes på den store, runde snudetap og hunnen på den lille, røde snudestump. Alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret.

PARRING

Parringen sker næsten altid tidligt om morgenen. Hannens frieri ligner andre kamæleoners. Før hunnen til hannens terrarie under opsyn, og skil dyrene, hvis hunnen afviser, eller hannen er voldsom. Skil dem også igen, når parringen er overstået.

ÆGLÆGNING OG KULD

Omkring 40 dage efter parringen lægger hunnen 2-4 æg. Hun skjuler dem under løv på skovbunden, som arter i slægterne *Brookesia* og *Rhampholeon*. Giv hende en beholder med fugtigt løv og jord. Antal kuld pr. år er ikke dokumenteret. Tallene for æglægning og rugning bygger på ældre beskrivelser af arten i den brede betydning.

INKUBATION

Æggene ruges ved stuetemperatur, omkring 20-22 °C, og klækker efter 60-90 dage, oftest omkring 90 dage. De fleste *Calumma*-arter har brug for en kølig hvilefase i æggene, men om det gælder her, er ikke dokumenteret.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er meget små og skal holdes hver for sig i et tæt beplantet terrarie med samme klima som de voksne. De får bananfluer og springhaler hver dag og dryp eller let regn flere gange om dagen. Mængder og vækst er ikke dokumenteret.

Sundhed og typiske fejl

Typiske problemer og fejl i pasningen:

- Dehydrering ved tør luft eller manglende dryp.
- Luftvejsinfektioner og skimmel ved stillestående, våd luft.
- Overophedning.
- Knoglesvind (MBD) ved for lidt kalk eller UVB.
- Parasitter og dårlig kondition hos dyr af usikker herkomst, som ofte ankommer afkræftede.

Ved så små og let forvekslede dyr er det vigtigt at kende arten. Spørg sælger om dyrets afstamning og artsbestemmelse. Levetiden er ikke dokumenteret; boksens 3-5 år er et skøn. Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret holder op med at æde, eller ved slaphed, mørk farve eller åndedrætsbesvær.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.

Hele vejledningen med kort og opdateringer: herpy.org/da/kamaeleoner/calumma-nasutum